

TRIBUNA

REDACȚIA

Deák Ferencz-utca nrul 20.

ABONAMENTUL

Pe un an .. 20 cor.
Pe jumătate an .. 10
Pe 1 luna .. 2

Pe 1 an de Duminică pe an 4
coroane.

Pentru România și America
10 coroane.

Pentru România și străinătate
Anul de zi pe an 40 franci.

ADMINISTRAȚIA
Deák Ferencz-utca nrul 20.

INSERTIUNILE

de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 bani
de fiecare publicațiune.

Manuscripte nu se
înapoiază.

Telefon oras și comitat 502.

Dinasticismul nostru.

II.

Cei mai aprigi dușmani ai monarhiei sunt monarhii ei înșiși, dacă, fie chiar și urmând scopuri bune, abuzează de putere, totereză abuzuri ori încuragează demoralizarea prin ridicarea oamenilor netrebniți; monarhistul convins susține interesele monarhiei și față cu asemenea monarhi, fie fără de voia lor, fie chiar și în luptă cu dânșii.

Tot astfel au și Românii din regatul ungar să susțină interesele monarhiei chiar și dacă monarhul el însuși n'ar voi-o și n'ar cere-o aceasta, ba și în luptă cu cei mai deaproape ai lui.

Adevărul e însă, că li se cere să dea tot ceea ce le stă prin putință pentru sporirea puterii monarhiei.

Membrii dinastiei și sfetnicii ei, tot oameni fiind, pot să fie preocupați, rău informați, amăgiți ori rău porniți: puțin ne pasă de dânșii, dacă suntem convinși, că e bună calea, în care ne aflăm.

E azi mai presus de toată îndoială, că la 1867 monarhul a fost rău consiliat și că dualismul a fost un experiment cu desevărire greșit, din care numai exploatarea popoarelor au tras foloase.

Puțini o recunoșteau aceasta atunci, dar din ce în ce mai mulți o recunosc astăzi, când monarhia se află în continuă frământare.

Efectul, pe care l-a produs cartea publicată de dl Aurel Popovici atât în lăuntrul monarhiei, cât și în cercurile politice din țările apusene, a putut să-i convingă și pe cei ce stăteau la îndoială, că această pocită formă de organizațiune nu mai poate dăinui, și ori se va face trecerea la uniunea personală, ori se va reînființa monarhia unitară.

În fața acestei alternative Românii nu le rămâne alegere.

E copilărească obiecțiunea, că Maghiarii, văzându-se singuri, vor fi nevoiți să între la îndoială cu Românii, căci nu de poporul maghiar e vorba, ci de cei ce-l exploatează și pe el, iar aceștia vor uniunea personală tocmai pentruca să fie mai în largul lor și nu intră la îndoială decât cu cei ce-i ajută ori îi lasă să exploateze.

Sunt douăzeci de ani de când cercurile liberale au recunoscut, că numai prin o reformă electorală făcută în sens europeanesc se poate pune capăt acestei exploatare, și de atunci și până astăzi guvernele ungare toate au luat angajamentul de a face reforma aceasta, au găsit însă fel de fel de pretexte pentru amânarea ei.

Cum am putea să credem, că într'un re-

gat ungar neatârnat vor renunța la beneficiile, de cari se împărtășesc azi!?

Rămășițele scăpătate — și degenerate ale nobilimii ungare, asociații ei și slugile ei numai siliți se supun, numai de nevoie renunță, iar sila numai o monarhie puternică ar putea să le-o facă.

Dacă dar nici acum nu vor face reforma cum trebuie să fie făcută și cum o dorește monarhul, rămâne stabilit în gândul tuturor, că pentru Români numai în o monarhie puternică mai e scăpare.

Se vor împlini în curând douăzeci de ani decând generalul Traian Doda a zis, că nu e și pentru Români loc în viața constituțională a Ungariei. Mulți au stat atunci și mai târziu la îndoială, dacă marele nostru luptător avea ori nu dreptate, și timp îndelungat Românii au fost desbinați între dânșii fiindcă unii dintre dânșii sperau, că se va face în cele din urmă loc și pentru Români.

Va mai sta oare cine-va la îndoială, dacă reforma se va amâna și acum ori dacă ea se va face cu rea credință!?

Niciodată în timpul celor din urmă cincizeci de ani Românii din țările coroanei ungare n'au fost atât de uniți ca astăzi, iar ceea ce i-a unit e lipsa de bun simț a fruntașilor maghiari, care au speriat pe ceice ar fi voit să se apropie de dânșii.

Unirea va fi încă mai strânsă dacă reforma electorală se va amâna ori se va face cu rea credință.

Ori și cât ar ținea Românii să susțină statul ungar alături cu Maghiarii, li-e peste putință lucrul acesta câtă vreme sunt respinși de fruntașii politici ai poporului maghiar.

E deci foarte greșit felul de a vedea al celor ce zic, că Românii își vor da ajutorul celor ce-l vor fi cerând și le vor fi dând garanții suficiente, că nu se va face abus de el.

Câtă vreme Ungaria e stăpânită de rămășițele nobilimii, de asociații și de slugile ei, Românii numai politică dinastică pot să facă, iar aceasta nu pentruca țin la monarh și la dinastie, ci pentruca așa cer interesele lor de conservare națională.

»Dară, — vor fi zicând unii, — întoarcerea la monarhia unitară și puternică, în care li-s'ar pune frâu exploatareilor, nu mai e cu putință.

Lucrul acesta nu e încă dovedit.

Se poate, că mâne ori poimâne se va forma în Ungaria un partid al oamenilor rezonabili, care înțeleg, că statul ungar nu se poate salva decât făcându-li-se întrânsul tuturor de-o potrivă dreptate, și, luând un asemenea partid conducerea afacerilor pu-

blice, întoarcerea la monarhia unitară va fi peste putință, căci nimeni nu va mai avea cuvinte de a o dori. Deocamdată însă afacerile publice ale Ungariei sunt conduse de oameni, care propagă dorința de întoarcere la monarhia unitară.

Și chiar dacă s'ar dovedi, că nu mai e cu putință realizarea acestei dorințe, Românii din țările coroanei ungare tot nu susținând statul ungar neatârnat alături cu Kossuth și cu ai săi își vor găsi mântuirea.

Cu totul alta e politica, pe care o vor face atunci.

Ioan Slavici.

Deschiderea Congresului.

— Corespondență particulară. —

Deschiderea Congresului național bisericesc s'a făcut cu deosebită solemnitate de I. P. S. Sa Mitropolitul Mețianu înconjurat de episcopii sufragani N. Popea dela Caransebeș și I. I. Pap dela Arad. Solemnitatea s'a deosebit de toate cele de până acum: serviciul divin s'a făcut de astăzi în noua catedrală iar congresul s'a deschis în sala nouă «Case Naționale.»

Slujba dumnezeiască a săvârșit-o I. P. S. Sa mitropolitul I. Mețianu asistat de arhimandriții dr. Ilarion Pușcariu, Filaret Musta, Augustin Hamsea și V. Mangra și de protosincelii dr. E. Roșca și dr. T. Bădescu, diaconii E. Câmpianu și dr. Crăciunescu.

Corul condus de profesorul T. Popovici a cântat admirabil. Toți l-au laudat.

După ce I. P. S. Sa Mitropolitul a fost condus la reședință cu pompa obicinuită, deputații s'au dus la Casa Națională, unde s'a ales o delegație compusă din protopopii Pletos, Putici și Pepa, mirenii S. Demian, colonel Marin și P. Truța cari s'au dus să poștească pe I. P. S. Sa Mitropolitul și pe cei doi Episcopi la congres.

Intrarea lor în sală este salutată cu respect.

Ocupându-și fotoliul prezidențial, și având la dreapta pe episcopul Caransebeșului iar la stânga pe episcopul Aradului, I. P. S. Sa citește următoarea vorbire:

*Preasfințiților frați Episcopi!
Preasfinților domni deputați!*

Simțesc mare bucurie sufletească, Preasfinților frați episcopi și preasfinților domni deputați, că prevediența divină mi-a rezervat și astăzi la etatea mea înaintată, a a Vă vedea în jurul meu întruniți în acest congres național-bisericesc, în scopul de a conlucra la opul cel mare al binelui și fericirii noastre; deci salutându-vă cordial, rog și din acest loc pe creatorul și conducăto-

Pentru castele, vile, sanatoare, spitale, hoteluri, fabrici, laboratoare, gări, casarme, biserici, scoale, comune și orașe mici, cea mai ieftină iluminare e ceea-ce se poate face cu gazul Benoid. Flacăra ce corăspunde la 50 lumini costă pe oră numai 1-6 filleri.

Telefon 561.

Telefon 561.

**Magyar Benoid-gáz
Részvénytársaság.**

Arad, Pécskai ut 13/14.

Fără acitelin! Ori ce primejdie eschisă! Cea mai simplă manuară! Epistole de recunoștință din patrie și străinătate. Patente din patrie și străinătate. Nenumărate premieri. Cei interesați primesc deslușiri detaliate.

Prospect gratuit, fără nici un contract.

rul universului dela care se îndreptează pașii oamenilor să ne ajute a ne apropia tot mai mult, de scopul ce urmărim.

Bucuria mea se potențază, dlor, și prin aceea, că precum binevoii a vede, în răstimpul de ultima noastră întrunire în congres, am ajuns a împlini o mare și greu simțită cerință, precum și o mare și ferbinte dorință cu care s'au dus în mormânt fericiții noștri înaintași. Am ajuns a ridica aici la metropolie un centru cultural, un isvor de bine și fericire, un scut și adăpost puternic contra valurilor furtunoase ale timpurilor; *am ajuns a zidi o biserică catedrală, simbol etern al unității noastre de credință și de limbă.*

Și'n adevăr dacă ne bucurăm când putem ridica un templu al științei, cum nu ne-am bucura când vedem ridicat și un asemenea templu al sfintei noastre religiuni, care ținându-ne în strânsă legătură cu creatorul nostru Dumnezeu, ne stimulează la dezvoltarea puterilor sufletești în măsuri tot mai mare și prin aceasta la ajungerea scopului ce urmărim.

Precum la reînvierea maicei noastre metropolii, tot asemenea și la zidirea bisericii noastre catedrale în care astăzi am săvârșit primadata invocarea Duchului Sfânt asupra lucrărilor noastre, am avut în vedere sublima misiune culturală a bisericii noastre naționale; am avut în vedere puterea ei cea magică de conservare precum și eternul adevăr, că și noi putem ajunge binele și fericirea după cari oftăm, numai stând în strânsă legătură cu cea mai mare putere protectoare, cu Dumnezeu și că acea legătură o putem susține numai prin biserică străbună, cu sfânta ei credință religioasă, întemeiată de unul născut fiul lui Dumnezeu, Domnul nostru Isus Cristos, o putem susține prin aceea sfântă credință, despre care cu drept cuvânt zice sft. Ioan gură de aur: *»Speranța noastră este biserică, adăpostul nostru e biserică și mântuirea noastră tot numai biserică«.*

Precum se știe Dlor, biserică ne-a fost totdeauna acel puternic stimul dela care a emanat nizuința dezvoltării puterilor noastre sufletești, și cultura celor mai mari interese ale noastre, cultura intereselor religioase morale-naționale și patriotice, cărora avem a mulțumi atât vechia noastră existență prea adese ori greu amenințată, cât și progresele ce am ajuns în mersul nostru spre înaintare.

Și precum în trecut așa și în viitor, tot numai biserică va fi, domnilor, asemenea factor de lumină și de cultură religioasă morală, dar numai dacă o vom îmbrățișa și noi cu dragostea cu care au îmbrățișat-o și fericiții noștri părinți, dacă vom ține și noi la ea cu aceeași tărie și căldură cu care au ținut acei fericiți părinți; precum și dacă sublima ei misiune culturală o vom mai întări și prin dezvoltarea școlii confesionale conform cerințelor timpului. Căci precum biserică a întemeiat școala, pe care cu mari jertfe o și susține, tot asemenea în fața împrejurărilor schimbate și școala are a sprijini biserică ca pe maica sa.

Pentru a conclura împreună la conservarea, întărirea și dezvoltarea acestor așezăminte sfinte și prin ele la ajungerea posibilului bine vremelnic și a fericirii eterne, după cari oftăm, ne-am întrunit și noi cei de o credință și de o limbă în acest congres național bis. în care culminează unitatea și solidaritatea noastră.

Chiar și numai din acestea vom înțelege dlor ce tezaure neprețuite sunt pentru noi biserică noastră națională și școala noastră confesională, concrezute îngrijirii noastre și tot asemenea vom înțelege dlor, că este nu numai datorința dar și interesul nostru bine înțeles a conserva și a desvolta acestea în folosul nostru și al iubitei noastre patrie precum au făcut aceasta în toate timpurile și fericiții noștri înaintași.

Pentru a conclura cu bun succes la conservarea și întărirea acelor prețioase tezaure părintești este neapărat de lipsă dlor, ca în toate sfaturile noastre să urmăim înțeleptelor învățături a le sftlui Apostol Pavel către Efeseni: *»Ca fii luminii să umblăm răscumpărând vremea, căci zilele rele sunt«.* Cu alte cuvinte să avem în vedere greutatea timpurilor în cari trăim și mai ales felurile curente periculoase contra bisericii și așa în toate lucrările noastre să ne inspirăm de lumina cea adevărată a aceleia carele a zis despre sine *»eu sunt lumina lumei«,* alegând ceea ce e bun și folositor și lăpădând ceea ce e rău și păgubitor.

Inspirați de acea lumină și ținând cu tărie la sfințenia celor eterne și nestrămutate ale credinței, să stăruim dlor mai ales la forma, regula și ordinea după cari să conlucrăm și noi la conservarea intactă a celor sfinte. Căci una este sta. credință religioasă care este eternă și nestrămutabilă, ca și întemeietorul ei, dnul nostru Is. Christos, și alta este forma, regula și ordinea după cari și prin cari avem a conlucra și noi la întărirea aceleia credințe religioase din care emanează îndemnul, puterea și tăria sufletului, în nizuințele și lucrările noastre spre scopul ce urmărim.

Numai lucrând așa vom putea dlor înfruntă și paraliza periculoasele curente ale timpului și vom ajunge a ne întări tot mai mult în sfta credință cu a cărei putere vom învinge obstacolele ce ar stă în calea înaintării noastre.

Prin asemenea lucrări folositoare sufletul nostru se va inspira tot mai mult de puterea cea mare a credinței care învinge toate, ba după zisa sftei evanghelii: *»Strămută și munții«,* iar prin credință sufletul nostru se va încălzi și de sacrul foc al dragostei creștinești din care rezultă toate cele bune și folositoare. De aceea toate conzultările noastre să emaneze numai din adevărata credință și dragoste creștinească, spre mărirea lui Dumnezeu, spre folosul bisericii noastre celei vie și al patriei noastre iubite.

În firmă speranță, că așa vom și urmări în toate lucrările noastre pe cari și bunul Dumnezeu le va binecuvânta, declar sesiunea congresului nostru național bisericesc ordinar pentru periodul în care ne află, de deschisă.

În mai multe rânduri vorbirea este întrepută de aprobări.

I. P. S. Sa Mitropolitul chiamă la biuroul interimal pe secretarii M. Voileanu, I. Pinciu și I. Georgea din cler; dr. G. Proca, dr. Miclea, dr. G. Ciuhandu și dr. Ionescu. Se dă cetire apelului nominal și deputații își prezintă credenționalele.

Se constată prezența a 62 deputați. Dintre deputații aradani lipsesc dr. N. Oncu, dr. I. Suci, V. Tomici, dr. G. Popa și F. Leuca.

Congresul se declară apoi împărțit în trei secții, după diecese, având secția Ara-

dului să verifice pe archidieceșani, Caransebeșeni pe aradani iar archidieceșanii pe caransebeșeni.

Ședința II se hotărăște pe Luni la 10 ore a. m.

După ridicarea ședinței membrii congresului s'au dus în corpore la reședința mitropolitană, unde prin graiul cavalerului semptemvir *Pușcariu* au adus omagii înaltului prelat.

I. P. S. Sa a mulțumit foarte emoționat și a ținut apoi o duioasă vorbire privitoare la greutatea prin cari trece biserică și a arătat datorințele mari, ce ne incumbă tuturor.

Membrii congresului s'au prezentat d'asemeni și la episcopul Caransebeșului, unde a vorbit archimandritul *Aug. Hamsea* iar la episcopul Aradului a vorbit protosinclul *Badescu*.

Spiritul, ce domnește, este înălțat și de pace!

Procesele „Poporului Român“ — sistate! Sâmbăta trecută, aveam să se dezbata înaintea Curții cu jurați din Budapesta *trei* procese de presă intentate contra redactorului responsabil al »Poporului Român« dl *Dimitrie Birăuț*. Ceeace s'a întâmplat însă în dimineața procesului a făcut senzație generală. S'a prezentat adică prim-procurorul și fără vre-o motivare »acceptabilă,« și-a retras acuzele. La aceasta tribunalul a sistat procedura.

Bunăvoința aceasta a dlui Polónyi față de un »agitator român« e comentată în diferite forme. »Népszava« dela 14 l. c. însoțește aceasta știre cu următoarele reflexiuni:

»Peste tot nu înțelegem, măriniția aceasta a procuraturii față de *Dimitrie Birăuț*, »agitator«, Desigur, pentru că noul »partid țărănesc român« înființat acum în urmă și prin dl *Birăuț*, și-a început activitatea în urma înțelegerii prealabile avută cu guvernul, care are acum nevoie de *Dimitrie Birăuț*. Polónyi a dat în urmarea aceasta ordin și procurorul său îndată a sistat *trei* procese de agitație la ordin mai înalt, precum e gata în orice moment să intenteze alte *trei*, tot la acest ordin mai înalt«.

Nu ni-e este scopul să bănuim pe nimenea, ca să nu se creadă însă că stăm în față cu vre-o schimbare de sistem a guvernului, ne vedem îndemnați a vesti tot în legătură cu aceasta știre, că pe când dl Polónyi în Budapesta sistează *trei* procese împotriva »Pop. Rom.«, procurorii săi de Oradea-mare intentează împotriva »Tribunei« tot *trei* procese, bagseama ca să echivaleze pierderea sa de acolo.

SITUAȚIA.

— Dela corespondentul nostru. —

Budapesta, 14 Octombrie.

După cele câte-va ședințe ale camerei a urmat iarăși o scurtă suspendare a lucrărilor parlamentare. Să profităm de această clipă de relativă liniște pentru a examina situația politică generală.

După grelele crize ale anilor din urmă am intrat într'o epocă de liniște, de stări politice normale. Oare starea aceasta-i dăinuitoare? Nu. Știm cu toții, că-i numai o pauză, o suspendare, o amânare a crizei. Ea este o epocă de »pregătire« cum a zis un membru al guvernului. Ce se pregătește în timpul acesta? Noul asalt al partidului kossuthist dat instituțiilor comune dintre Austria și Ungaria.

Prespectivile acestui atac sunt ciudate aproape enigmatice. Majoritatea actuală a parlamentului este kossuthistă. Dar el trăiește împreună în aceiaș »coalitije« cu aderenții comunității cu Au-

stria. Această coalizare a partidelor celor mai eterogene, diametral opusă este cât se poate de nefirească, nelogică și ciudată. Și nici o explicare, nici o justificare ori cât de măiastră a capilor guvernului nu ne poate împrăstia bănuiala și nedumerirea noastră nu poate împăca pe un om gânditor și serios. Hotărît, această întovărire nefirească rămâne caracteristica principală a guvernului și partidului dela putere. Câtă vreme ei au luptat uniți în opoziție, alianța lor a fost justificată prin comunitatea antipatiilor lor îndreptate în contra partidului liberal și mai ales a unei persoane pe care o temeau mai decât o urau: Tisza István. Dar odată scopul ajuns, Tisza răsturnat, calea partidelor de opoziție li-se desfăcea în chip natural. Singurul element care-i adună erau antipatiile, nu și simpatiile lor politice, a programelor lor pozitive.

Uniți în opoziție, la guvern diferența și divergența partidelor din coalitie trebuie să se ivească tot mai tare. Era fatal, ca cele două partide cu programe atât de opuse, kossuthiști de o parte și andrássiști cu »populari« (lux a non lucendo) de altă parte, trebuie să se apropie de o altă astfel, că multe din aceste partide trebuie să cedeze mai mult din punctul său de vedere, apropiindu-se de celalalt. Intr'adevăr, avem privilegiștea ciudată că majoritatea, kossuthiștii fac politică deakistă. Aceasta a constatat-o și un fost președinte al acestui partid, Ludovic Mocsáry.

Expozeul cel mai nou al ministrului-președinte Wekerle a exprimat același lucru.

Avem curajul, a zis, de a nădujdu și astăzi, că vom izbuti să obținem un compromis favorabil cu Austria. Un guvern deci care cuprinde pe Apponyi și Kossuth nădăjduște să înoiască compromisul cu Austria. Cuvintele ministrului președinte au fost acoperite de aplauze generale, după cum ne spun raporturile parlamentare.

Dimpotrivă, o întrerupere a lui Lengyel Zoltán reclamând »Teritoriul vamal autonom« nu a stârnit nici o mișcare, a lăsat pe marele partid kossuthist mut, iar ministrul-președinte a ocolit-o cum ocolești o piatră pe care ți-o aruncă vre-un netrebnic în cale.

Care să fie sfârșitul acestei nesimțite prefaceri a partidelor? Mulți prevăd o dizidență în sânul partidului kossuthist care va desface partidul într-o fracțiune mai mare, prietenă compromisului și într'alta mai mică, cuprinzând elementele mai viioale, mai neastâmpărate și mai credincioase programului primitiv al partidului.

Situația coaliției croate.

Schimbările politice din Croația au multă asemănare cu cele din Ungaria. Și acolo ca la noi au ezistat două tabere mari, una binevoitoare unei comunități cu Ungaria, cum a fost partidul liberal la noi și alta compusă din elementele mai radicale cerând deplina independență și ceva mai mult, reconstituirea Croației celei mari, care se va alcătui din provinciile următoare: Croația, Slavonia, Dalmația, Bosnia și Herțegovina. Sistemul de alegeri corupte, și pe de-asupra o aspră și medievală censură a presei a ținut multă vreme înăbușită mișcarea aceasta! Odată cu partidul liberal însă, a căzut și partidul zis național din Croația. Și acolo răsturnarea s-a făcut printr'o alianță, o coalitie a celor două partide, rezoluționistii, aderenți ai comunității cu Ungaria și Starcevičianii cari s-ar putea numi kossuthiști croați. Dar opuși la putere, aceștia din urmă au dovedit mai mult scrupul și mai multă cinste politică decât kossuthiștii unguri. Ei refuză de a conlucra cu rezoluționistii, ceia ce-i pune pe aceștia într'o situație penibilă. Neavând majoritatea, ei nu pot da guvernului sprijinul parlamentar îndestulitor. Aceasta-i cauza faptului, că guvernul

croat încă nu a convocat dieta. Se svonește, că împăratul va dizolva dieta croată și va numi un *comisar regeșu* pentru guvernarea țării. De sigur, acesta ar fi mijlocul cel mai nepotrivit de a combate un curent politic care în definitiv va trebui să biruiască, căci idealul lui politic cuprinde tot ce-i mai firesc, tot ce-i mai drept și mai rațional: unirea într'un stat a tuturor celor pe care-i strânge aceiași limbă și aceiași cultură.

O hotărîre a comitatului Maramurăș.

Din comitatul Maramurășului cel atât de cutropit de iudovime, cu două populații atât de umilite economiceste și atât de tânjitoare ca sentiment național, Rutenii și Românii, primim o știre cam barocă. Congregația acestui comitat a hotărît două lucruri guvernului: un institut geografic unguresc și — măsuri împotriva presei naționalităților. Foile ungurești nu ne spune dacă Românii au făcut vre-o împotrivire acestei hotărîri. Aceasta nu ne-ar miră de altcum, cunoscând starea de înspăimântătoare indolență națională a clasei culte românești, grăitoare de limbă ungurească, a Maramurășului.

Hotărîrea aceasta pare a fi răsărită din mintea unor Pap Simon, Român maghiarizat și a Ițighilor stăpânitori în comitat.

Din România.

Membrii comisiunii a imperiului german, rămași în România spre a studia starea economică din România au fost primiți Mercuri în audiență de M. S. Regele la castelul Peleş fiind reținuți și la dejun.

După aceea membrii comisiunii au vizitat fabricile din Azuga, salinele dela Slănic, puțurile de petrol dela Câmpina etc.

Joi au făcut vizite d-lor ministrii aflători în Capitală, iar eri însoțiți de domnul Kiderlen Wächter, ministru plenipotențiar al Germaniei, au vizitat expoziția.

Duminecă a asistat la defilarea trupelor în Ploiești.

Mâne membrii comisiunii se vor duce la Constanța, ca să viziteze portul și apoi se vor întoarce în Capitală.

Inaugurarea statuei lui Alexandri. La marea solemnitate a desvăluirii statuei marelui poet al neamului românesc Vasile Alexandri, corul ceremonial al Mitropoliei, de sub conducerea d-lui D. Dimitriu, va executa mai multe bucăți între care și Latina gintă și Steluța.

O parte din bucățile pe care le pregătește corul Mitropolitan vor fi executate cu acompaniamentul excelentei orchestre a Conservatorului, sub conducerea d-lui Enrico Mezzetti, directorul Conservatorului.

Din străinătate.

In culisele dela Ildiz-Kiosk.

Boala Sultanului. De câte-va săptămâni, știria unei grave boli a Sultanului umblă prin toată Europa. Se publică buletini cari se contrazic între ele și în ce privește diagnosticurile, uremie, cancer la rinichi etc., ele sunt redutabile dar nesigure. Intr'o zi s'a anunțat că Abdul-Hamid ar fi în agonie, a doua zi că a fost văzut la Selamlık...

Va muri! El mai poate ține încă cât-va timp: constituția-i nervoasă e capabilă să reziste dincolo de prevederile normale... Dar este extrem de uzat, minat... Poate, dintr'un minut într'altul, să dispară.

Pe câtă vreme această dramă întunecoasă face mare zgomot prin lume, și pe câtă vreme consecințele unei eventualități fatale sunt, pretutindeni în Europa, obiectul unei neliști, la Constan-

tinopol nu se știe nimic. Supușii credincioși ai lui Abdul-Hamid nu știu că stăpânitorul credincioșilor este în primejdie. Ziarele turcești n'au dreptul să menționeze boala; medicii germani sunt ținuți la discreție, stăpânii palatului priveghiază să nu se afle de cât puține lucruri sau mai bine zis, nimic.

Mehmed Reșad Effendi. Printre această mulțime care nu are știri despre Abdul-Hamid, se află un personajiu a cărui ignoranță e tragică: acesta este Mehmed-Reșad-Effendi.

Cine este el? Moștenitorul presuntiv al tronului.

S'a născut la 3 Noemvrie 1844: este în vârstă de 62 de ani, și își așteaptă rândul la domnie, dar îl așteaptă precum un prizonier își așteaptă libertatea. Moartea lui Abdul-Hamid îl va scoate dintr'o închisoare ca să îi dea puterea supremă. De ani de zile, închis în haremul său, n'a văzut nimeni altul decât pe femeile, pe sclavele, pe păzitorii săi. Altă conversațiune, n'a avut. N'a citit nimic, cărțile ca și ori-ce tovarășie îi erau oprite. Nu-l cunoaște nimeni, nu se știe nimic despre dânsul, precum nici dânsul nu știe de alții. Poate că a uitat, tot așteptând, destinul ce îi era promis. Va fi într'una din zilele acestea, Sultan; în prezent, este un mort în fundul unei groape.

În celelalte țări ale Europei moștenitorii presumptivi sunt pregătiți pentru meșteșugul lor regal... Abdul-Hamid a voit ca toți moștenitorii săi posibili, frați, veri, nepoți, să fie ținuți în de-părtaire, sechestrați în ignoranță și în izolare; a crezut că siguranța sa reclamă această precauțiune.

Mehmed-Reșad-Effendi este al treilea fiu al Sultanului Abdul-Medjid. Chiar în zilele domniei unchiului său Abdul-Aziz, pe când fratele său mai mare Murad, pe atunci moștenitor presuntiv, era aclamat de Orient, și sărbătorit de curțile europene, Mehmed-Reșad-Effendi era lăsat la o parte, nu primea nici o instrucție și vegeta. După căderea lui Murad și suirea pe tron a lui Abdul-Hamid, totul a fost organizat astfel ca să i-se slăbească inteligența-i, să i-se distrugă facultățile, forțele pe care ar fi putut să le aibă. Acum închis în haremul său, este diabetic, și poate mai bolnav decât Sultanul, poate va muri înaintea lui.

Acesta este moștenitorul presuntiv oficial.

Iusuf-Izedin-Effendi. Oare va fi dânsul care va urma pe tron, dacă va trăi? Nu se poate afirma. Nu se crede, că lucrurile se vor petrece în liniște la moartea lui Abdul-Hamid. Se prevăd turburări, dificultăți externe, intrigi de palat; mari poște așteaptă ocaziunea să fie satisfăcuți. Țara pare anemică.

Cine va fi deci moștenitorul lui Abdul-Hamide.

Poate Iusuf-Izedi-Effendi... Acesta este fiul cel mai mare al lui Abdul-Aziz. Are 49 de ani. E mai puțin ignorant decât Mehmed-Reșad-Effendi. Șansa unei puține libertăți de care se bucură fără îndoiială că o datorește faptului, că nu este oficial moștenitorul presuntiv.

Dar' nu e o independență propriu zisă!...

La moartea tragică a tatălui său, avea 19 ani, Abdul Aziz îi dăduse o educație îngrijită. În urmă, prin fericite împrejurări nu i-a fost rezervată soarta lui Murad și a lui Mehmed-Reșad-Effendi. A fost în curent cu afacerile imperiului și cunoaște politica Europei.

O era nouă va începe pentru Turcia în ziua, când va deveni dânsul Sultan.

Să precisăm. Constituția, acordată ia început și apoi retrasă de Abdul-Hamid, va fi îmbunătățită, lărgită și pusă în vigoare de noul stăpânitor al imperiului. Astfel își va inaugura domnia. O va respecta și o va face să fie respectată de toți. Va fi un suveran liberal.

pentru acea țărâtime română, care în timpul modern n'a avut parte decât de doi oameni politici, dintre cari unul a răposat ca cetățean al țării, iar pe celălalt a fost înlăturat din lupta politică, prin parvenirea democratului dr. Aurel Oniciu, ales de ruteni-evreji-germani «democrați», pentru a reprezenta — pe Români în parlament și interesele lor «democrate inter-nationale».

Acă e locul, fiindcă trecăm în «Era constituțională», să amintim o notă caracteristică a țării austriace în Bucovina «dulce»:

Baronul Erb, fost secretar la ministerul de externe din Viena, a decretat: «Wir werden in der Bukowina derartige Zustände schaffen, dass dem Teufel gelüsten wird die Hand darnach zu reichen.»

Și cu toate astea, există și oameni învățați de Români din Bucovina ca și dl Oniciu, care a stată²⁾, că «țărâtimea, talpa țării, fu neglijată și slăbi tot mai mult, iar slăbiciunea — țărâtimea română fiind depozitarul României în Bucovina — era identică cu slăbirea mentalului român. Situația lui deveni cu atât precară, cu cât în decursul erei constituționale progresaseră și se întăriseră atât Rușii cât și elementele din țară și începuseră a apăsa tot mai greu asupra Românilor».

Și cu toate astea, un idealist naționalist român bucovinean³⁾ iată cum scoate la iveală păcatele vremii noastre, cari apasă tot atât de mult, ca și mai mult, în cumpăna vieții obștei, și completează cele spuse despre țărâtime de dl Oniciu și cari toate-toate ar trebui să preocupe pe țărâtimea luptător în Bucovina, pentru români:

«Cât de departe a ajuns la noi decadenta națională în inteligența noastră, ne servește ca exemplu împrejurarea din anul 1900 — lucru mai pomenit în istoria popoarelor — ca din deputați români, dietali, cetește lectorule și teoreticieni, unsprezece deputați dietal români au lăsat a fi ademiniți și total corupți prin promisiuni și favoruri și avantaje personale, din partea presidentului țării de pe atunci, Burgouignon, vânzând, acești bravi români, întreg poporul român și toate interesele naționale... Deci, iată școlile străine, creșterea tendențioasă, ca exemplu drastic, la ce grad de degradare morală și națională ne poate aduce presterea străină, ne servește Dr. Aurel Oniciu (Dr. Fioreta Lupu) ne face imposibilă reînălțarea din mocirla existenței noastre naționale»...

¹⁾ Vom crea în Bucovina astfel de stări de lucru, ca să dracul să nu mai poftască a întinde mâna după ea.

²⁾ V. R. I. 7.84

³⁾ Op. cit. 163.

Nu trebuie să îngrijească *Febra tifoidă*, fiindcă aceasta e o boală care trebuie să-și facă veacul ei;

Nu trebuie să îngrijească o *Scarlatină*, fiindcă aceasta e o boală care trebuie să-și facă veacul ei.

Nu trebuie să îngrijească, *pe un bolnav cu piciorul rupt* s. ex. fiindcă și aceasta trebuie să-și facă veacul etc. etc.

Și în fine, rezultă după învățatul nostru medic, nu trebuie să mai îngrijim nici un bolnav, ci să lăsăm ca boala să-și urmeze cursul!?!?!?

Dintre multele boale care predispun organismul nostru la oftică, tusa măgărească și pojarul sunt în prima linie.

Dar iubit auditor, e sigur în medicină azi, — pentru medicul care cunoaște treaba —, că se vindecă cu mult mai lesne aceste boale când sunt îngrijite de părinți etc.; e sigur, că complicațiile sunt mult mai rare când sunt îngrijite de părinți, decât când nu sunt îngrijite; e sigur, că predispoziția la tuberculoasă vine mult mai rar ori; zic în fine, e foarte sigur, că scurtimea de foarte numeroasele manifestări de oftică, cum s. ex. Scurgerea urechilor, care aduce surzimea; etc. etc.

Așa dar, iubit auditor, rezumând în câte-va cuvinte cele ce am spus până aci, doresc să aveți convingerea, că infecția noastră *cu oftică*, ne-o putem face:

Prin ori ce rană, pe care o lăsăm neîngrijită, nelegată, etc.;

Prin cele ce mâncăm, când nu ferbăm bine laptele sau carnea, ce provin dela vite ofticoase.

Prin aerul ce respirăm;

Acestea toate când noi nu ne îngrijim bine organismul,

Când ne perdem nopțile la jocuri de cărți, sau alte petreceri, în loc să ne odihnim;

Când facem abuz de beuturi alcoolice;

Când nu ne hrănim bine;

Când nu trăim în locuințe igienice;

Și în fine nu ne îngrijim bine când suntem bolnavi etc.

Doresc să rămânem cu toții convinși din această sfătuire a noastră de azi, că un tuberculos se vindecă totdeauna dacă boala sa e luată dela început.

Acă încheiem cu conferința noastră de azi, și vă reamintesc că societatea «Albina Carpaților» care a inaugurat seria conferințelor populare, nu va întârzi de a face ori ce sacrificiu pentru cei ce se vor înscri la casa lor de ajutor, nu va întârzi de sigur, ca cu ajutorul nostru la tuturor, să vină în sprijinul copilașilor ce ar suferi, sau ar fi pedepsiți la oftică, fie prin înființarea de colonii școlare, fie etc.

Termin aci, iubirii mei zicând:
Trăiască societatea «Albina Carpaților».
August 15 1906.

Nu numai mântuirea economică a țărânului, ci și cea morală națională a inteligenței, și aceasta o cere Bucovina românească!...

Din această serie de observațiuni și reflexiuni ocazionale și fără pretenții, precum și în urma lor, ni se deșteaptă în aminte o minunată plăznuirea alui Sudermann, — care poate... s'ar potrive în cazul nostru.

Magda, ajunsă celebra prin străini, se întoarce acasă (Haimath!); și îl dă afară din casă pe cel ce a săvârșit păcatul și vrea să facă pe sfântul virtuosul...

Și îmi vine a întreba:

Acasă, în Bucovina, dl Oniciu nu găsește «Junimea Literară»? Acolo să-l vedem suflându-se de-a binele, alături cu Tofan, Nistor, etc. cari sunt români buni și jertfitori pentru neam!

Nu voi să trag nici o concluzie, dar îmi vin în minte multe proverbe românești...

Și în definitiv «Viața Românească» e a tuturor Românilor de bine și...

«Cel ce vine în ceasul al 12-lea primit va fi și acela în casa Domnului!»
Sfinx.

Nunta poetului Goșa.

— Corespondență particulară. —

Sibiu, 14 Oct.

O zi splendidă de toamnă, cel mai distins public românesc, în catedrala nouă, strălucită, având de naș pe marele poet al neamului românesc, pe Alexandru Vlahuță cu doamna, iar fericita mireasă o suavă, gingașă Româncă odraslă a unei distinse familii române, — iată ce a încoronat cea mai însemnată zi a vieții tinărului cântăreț, al pătimirilor noastre...

Pe la 3 și jum. în jurul catedralei mulțime imenză, toți membrii congresului. Numai acestora însă și altor câțiva li-s'a îngăduit intrarea în biserică. Ș'au avut toți răbdarea să aștepte, și cei din catedrală și cei d'afară, până la cinci, când au sosit nuntașii: mirele cu d-na Vlahuță, într'o elegantă rochie, mireasa d-șoara Hortensia Cosma la braț cu marele și iubitul poet Al. Vlahuță, d-na Lucia Cosma cu dl C. Stere, d-șoara Minerva Cosma cu dl E. Vancu, d-șoara Claudia Goga cu dl dr. Comșa, d-șoara Veturia Pap cu dl Caius Brediceanu, d-șoara Miți Munteanu cu dl Remus Cosma, Geta Pap cu dl

Trecând în fine la cea din urmă parte a conferinței mele, la *vindecarea ofticei*, voi fi foarte scurt, fiindcă de sigur nu am să vă vorbesc aci despre mijloacele de care ne servim în știință spre a vindeca acești bolnavi, — voesc numai să vă afirm, că medicul poate să vindece pe un ofticos, mai ales când boala e luată dela început — cu condiția ca bolnavul să se supue mult timp tratamentului, și cu condiția ca el să asculte și să facă cu religiozitate, toate câte i se vor spune.

Nu vă voi cită aci, numeroasele statistice cari dovedesc spusele mele, ci mă voi mulțumi numai cu cea mai curând publicată la noi (Iulie 1906, revista «Spitalul»), din care se vede, că din 67 bolnavi ofticoși, 25 au întrerupt tratamentul, iar pentru ceil'alți se dă: 35 vindecați, restul fiind încă sub îngrijiri medicale.

Așa dar, iubit auditor, rezumând în câte-va cuvinte cele ce am spus până aci, doresc să aveți convingerea, că infecția noastră *cu oftică*, ne-o putem face:

Prin ori ce rană, pe care o lăsăm neîngrijită, nelegată, etc.;

Prin cele ce mâncăm, când nu ferbăm bine laptele sau carnea, ce provin dela vite ofticoase.

Prin aerul ce respirăm;

dr. Dan, apoi d-na și dl Tăslăușanu, d-na și dl Lupaș, d-na Goga cu dl dr. Aurel Cosma, și în fine fericții părinți ai miresei, — iată cununa nuntașilor.

Cununia a oficiat-o protosințelul Miron Cristea, azistat de diaconul Tulbure. La sfârșit a rostit o înălțătoare vorbire, scoțând la iveală talentul poetic al miresei și arătând câtă speranță pune întreg neamul întrînsul, dupăcum a exprimat și bucuria obștească ce o simțim putând să salutăm între noi pe marele poet Al. Vlahuță.

Toți au grăbit să felicite pe tinerii căsătoriți.

NOUTĂȚI.

ARAD, 16 Octomvrie 1906.

— La expoziție! Cercetarea în masse a expoziției de Români din țara noastră, ține încă. În mai multe ținuturi se organizează noi grupuri pentru a merge la expoziție. Zi de zi s'anunță și la redacția noastră mulți cari ar dori să participe la o a doua expediție aradană. Li rugăm însă pe toți cei-ce ni-s'au adresat zilele acestea să fie cu răbdare, căci noua grupă va fi organizată de dl Ioan Russu Șirianu, care acum e absent din Arad, la congresul bisericesc din Sibiu. Sosind acasă va răspunde dânsul tuturor.

A doua expediție, se organizează de Români din Bistrița. Fruntașii d'acolo fac un apel foarte călduros pentru a îndemna la participare la această excursie.

— Ocaziunea binevenită — scrie «Rev. Bistriței» — ce ni-se oferă acuma, nu o putem avea «într'un veac de om». Expoziția din București este de prezent centrul de atracțiune a românimii întregi. Acolo se adună sute și sute, mii și mii, grupuri mari și mici, tot ce neamul nostru are bun, mare și entuziast.

Acolo fraților să mergem și noi! Va fi o excursiune plăcută, de studiu unde mergem, nu pentruca să demonstrăm, ci ca să ne îmbogățim cunoștințele, să ne oțalim inimile,

Acestea toate când noi nu ne îngrijim bine organismul,

Când ne perdem nopțile la jocuri de cărți, sau alte petreceri, în loc să ne odihnim;

Când facem abuz de beuturi alcoolice;

Când nu ne hrănim bine;

Când nu trăim în locuințe igienice;

Și în fine nu ne îngrijim bine când suntem bolnavi etc.

Doresc să rămânem cu toții convinși din această sfătuire a noastră de azi, că un tuberculos se vindecă totdeauna dacă boala sa e luată dela început.

Acă încheiem cu conferința noastră de azi, și vă reamintesc că societatea «Albina Carpaților» care a inaugurat seria conferințelor populare, nu va întârzi de a face ori ce sacrificiu pentru cei ce se vor înscri la casa lor de ajutor, nu va întârzi de sigur, ca cu ajutorul nostru la tuturor, să vină în sprijinul copilașilor ce ar suferi, sau ar fi pedepsiți la oftică, fie prin înființarea de colonii școlare, fie etc.

Termin aci, iubirii mei zicând:

Trăiască societatea «Albina Carpaților».

August 15 1906.

conostase noi,

precum și renovări după specialitate se execută cu cea mai mare conștiințiozitate la zidarul de biserică

Schmidt János,

← Budapesta →

IX. Soroksári utca 40.
Fondată la anul 1888.

să ne întărim caracterele, iar cunoștințele câștigate să le depunem pe altarul sacru al neamului nostru și al patriei comune.

— **Lupta pentru salarii a culegătorilor din Arad.** Duminecă după-amiază s'a pus capăt într-o adunare foarte zgomotoasă a culegătorilor tipografi din Arad unei agitațiuni, ce ține de mai multe zile între culegători și care amenință cu o nouă grevă tipografiile și în special ziarele ce apar în Arad. Culegătorii din Arad și-au formulat adică drept pretenziune urcarea minimalului dela 24 cor., cât au azi, la 28 cor., săptămânal, iar patronii s'au învoit numai la 26 cor., ceea ce se și ratificase de mai înainte prin conducerea centrală a culegătorilor, din Budapesta. O parte a culegătorilor din Arad, n'au vroit însă să respecte înțelegerea făcută deja între patroni și conducătorii lor și încă Sâmbătă amenințau cu greva. În urma mai multor consfătuiri ce au avut loc între patroni și reprezentanții muncitorilor, culegătorii au ținut adunare generală Duminecă, unde după lungi și agitate capacitări, a triumfat spiritul mai împăciuitor; propunerea care avea drept urmare declararea grevei a căzut cu 61 voturi contra 62 *adică cu un vot!* Astfel s'a pus pace între patroni și culegători pe doi ani de zile, și nu pe 3 și jum. Cum era învoiala din Budapesta.

Chiar și pacea aceasta însă, care n'a prea mulțumit pe culegători, înseamnă grele sacrificii pentru patroni și pentru întreprinderi. Pentru «Tribuna» de ex., pacea înseamnă o nouă sarcină de 1500 cor., după ce în cei din urmă ani salariile muncitorilor ni-au îngreunat budgetul într'adevăr până la — insuportabilitate.

Ar trebui să fie și aceasta împrejurare un îndemn, pentru o mulțime de oameni cărora le place să citească ziare, dar nu le place să plătească.

— **Inmormântarea unei mari artiste.** Duminecă a avut loc înmormântarea tragedianeii Adelaide Ristori.

Au azistat ministrul Gianturco, sub-secretarul stat Chinfelli, primarul orașului, reprezentanții autorităților și un mare număr de notabilități literare și artistice.

Printre numeroasele coroane s'a observat aceea a reginei-mame și a municipalității. O mare mulțime se află pe tot parcursul cortegiului.

— **Aviz măiestrilor și meseriașilor români din Arad!** Pentru a putea sta-tori programa activității secțiunii meseriașilor din sinul «Asociațiunii aradane» rog pe toți meseriașii români aradani, ca Vineri în 6/19 Octomvrie seara la 8 ore să se prezinte în sala mică dela «Casa Națională». — *Ioan Costa*, prezid. secțiunii.

— **Aventura unui prinț rus.** Prințul Alexici a avut o aventură de tot ciudată în săptămâna trecută pe când se afla în Paris. După dejun plimbându-se pe bulevard și fumând țigara obicinuită, deodată se apropie de el un domn elegant îmbrăcat și-i cere foc.

— **Îți pot servi chibrite** — spune prințul și scoate din buzunar o cutie cu chibrite, de o extra ordinară frumusețe și în mod politic îi aprinde sugarea. Necunoscutul mulțumindu-i îi zice următoarele:

— Permite-mi — mă rog să privesc mai de

aproape aceasta cutie. E foarte frumoasă și în adevăr un lucru de artă.

Prințul i-o dădu, iar străinul începu să o învârtească în mână și încercă să sporească vorbele.

— Admirabil! Pentru domnitori! Deamnă de un prinț! — și alte vorbe spunea. Dar cu toate acestea nu voia să-i dea cutia. Când nu mai avu ce să vorbească îi zise:

— Rus?

— Nu de tot — fu răspunsul ironic, dar în acest moment cine-va dădu necunoscutului un ghiont.

— Mizerabil! Nici nu-ți ceri scuzele? — strigă necunoscutul, care conversă cu prințul și amenințând cu bâta fugi în urma celui ce i-a dat un ghiont. Dar nici prințul n'a fost lenes, a fugit și el în urma necunoscutului său, pe care îl ajunse în momentul, când un domn în haine negre îmbrăcat îl prinse.

— Alteță, e un vechi cunoscut de al nostru — zice închinându-se domnul îmbrăcat în haine negre. Domnul îmbrăcat în haine negre era dedectiv rus și prințul nici nu crezuse să fie atât de bine păzit.

— **Amanții fugari.** Cetitorii noștri își amintesc de aventura fragi-comică, a cărei eroi sunt generalul rus Outchakoff, soția acestuia și aman-tul soției generalului, căpitanul Essipoff.

Am arătat cum cei doi amanți, care se aflau la Geneva, aflând că bărbatul înșelat le-a dat de urmă, s'au imbarcat de grabă și au plecat la New-York. Acolo, în urma sfaturilor date de comisarul imigrațiunii, s'au re imbarcat în aceeași zi și s'au reîntors în Europa, în timp ce generalul Outchakoff îi căută prin New-York hotărît fiind să-i ucidă îndată ce-i va găsi.

O telegramă sosită aseară ne aducea vestea că cei doi fugari îndrăgostiți au fost zăriți zilele acestea la Londra, într'un otel dintr'o stradă lăturalnică.

Un reporter al ziarului «Daily Mail» a reușit cu multă greutate să-i intervieveze.

Amanții au spus reporterului că sunt urmăriți pas cu pas de agenții generalului și că preferă să moară împreună decât să fie despărțiți.

— Nu poate fi vorba să ne întâlnim cu generalul — a spus căpitanul — pentru că generalul e decis, nu să se bată în duel cu mine, ci, după cum a declarat, el e decis să mă ucidă ca pe un câine, iar în ce privește pe iubita mea, el a jurat că o va închide într'o casă de nebuni.

Soția generalului a declarat că a lăsat generalului averea sa personală, aproape 1.250.000 fr., că i-a înleznit obținerea divorțului, dar că nu voiește să-l mai vadă cu nici un preț.

După ce reporterul se retrase, amanții se suiră într'un automobil și plecară nu se știe unde.

Agenții generalului Outchakoff, care pândeau în jurul otelului, voră să-i urmărească, dar le perdū îndată urma așa că generalul, care va sosi peste două zile la Londra va trebui să înceapă din nou cercetările.

— **Moarte.** Din Sasca-română ni-se scrie: că Leuca alui Mântoane, o gingașă ființă, admirată pentru frumuseța ei, a murit în etatea de 16 ani, și la un an al căsătoriei sale, lăsând în urmă-i un copil de trei săptămâni. Odihnească în pace!

— **Iubire fraternală tragică.** Ziarele din Paris aduc știrea despre un sacrificiu de soră, foarte mișcător. Dna Bècheux, casiera administrației ziarului «Phare de la Loire», care apare în Nantes, Marți înainte de prânz s'a depărtat de tot fără veste din biuro. Mercuri administrația a fost înștiințată ca d-ra Bècheux s'a aruncat în Loire. S'a dus cu trăsura până la țerm, a plătit birjarul și i-a dat drumul. Apoi și-a așezat pe țerm pălăria și geanta și s'a aruncat în apă. Trecătorii au observat intenția de sinucidere, și peste câteva minute au scos-o din apă; dar era deja moartă. Fratele fe-

tei, era perceptor în orașelul Bonaye, în vecinătatea de Nantes.

Tinărul a plecat imediat la Loir și se aruncă în apă. L'au scos și pe el imediat, dar morțomorisese apoplexia

Intre cele două sinucideri e o legătură mor-tală. D-ra Bècheux luase mai multe mii de franci din casa încrezută ei, pentru-ca să restituie bani defraudați de fratele său. Când a văzut că-i imposibil să pună la loc acești bani, s'a aruncat sermana fată în apă. Fratele ei îi urmă muncii de remușcări.

— **Cea mai plăcută alifie** pentru înfrumusețarea feței damelor, care cu tot dreptul poartă atributul de «neîntrecut», e fără îndoială vestita alifie *Crema Cornelia* a lui *Leszkóvacz*, care e în frumusețarea feței damelor de pe întregul rotund al pământului. Cel mai sigur mijloc contra pie-truielor de pe obraji și delăturarea bibirecelor *Crema Cornelia* se folosește nu numai la obraji ci ea netezește și albește și pielea grumazului, umerilor și a mânelor, dându-le o fineță deosebită

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta

Cota oficială pe ziua de 15 Octomvrie.

INCHEEREA LA 12 ORE :

Grâu pe Oct. 1906 (100—clgr.)	7:30—7:31
Secară pe 1907.	6:65—6:66
Orz pe 1907.	7:15—7:16
Cucuruz pe Iulie	6:03—6:04
Cucuruz pe 1907	5:19—5:20
Grâu pe Aprilie 1907	7:56—7:57

INCHEEREA LA 5 ORE :

Grâu pe Octomvrie 1906	7:26—7:27
Grâu pe Aprilie 1907	7:51—7:52
Secară pe Aprilie 1907.	6:61—6:62
Ovăs pe Octomvrie	6:86—6:87
Cucuruz pe Iulie	5:03—5:04
Cucuruz pe 1907	5:16—5:17

Tărgul de porci din Kőbánya.

De prima calitate ungară: Bătrâni, grei părechea în greutate peste 400 kgr. 112—113 fil.; bătrâni mijlocii, părechea în greutate 300—400 kgr. — fil.; tineri grei în greutate peste 320 kgr. 119—120 fil.; calitate sârbească: părechea peste 260 kgr. 122—123 fil.; mijlocii părechea 250—260 kgr. greutate 126—127 fil. Ușori până la 200 kgr. 116—118 fil.

Redactor responsabil: Sever Bocu.
Editor proprietar: George Nichiu.

Cel mai sigur medicament contra tusei, răcelii și răgușelii

zăharul lui RÉTHY

— ce se capătă în ori care farmăcie. —

Prețul unui borean 60 fil. Să se ceară numai zahărul Réthy. Cinci flacoane trimite pentru 3 cor. cu portul ca

Pregătitorul RÉTHY BELA farmacist, Békéscsaba.

INMORMÂNTĂRI

cu pietate religioasă, pe lângă supraveghierea noastră personală, în toate prețurile, cu frumoase decorări de dolio, în mod corăspunzător.

Exhumare și transport de cadavru în toate părțile necunoscând nici piedici, nici distanță.

CSUTAK KÁROLY és FIA

primul institut de înmormântare

ARAD, piața SZABADSÁG nr. 20,

o o o o (palatul contelui Nádasdy). o o o o

— Telefon 37, serviciu de noapte (la locuință): 339. —

Cunune pentru posminte și pantlici pentru cunune pentru ziua morților și pentru ori-care altă ocazie, cu inscripții în ori-ce fel de execuție, recomandăm împodobirea și iluminarea criptelor după cheltuiala ce o vreți.

SIGRIE de LEMN și METAL

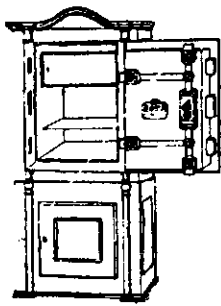
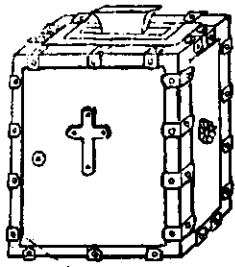
și obiecte de aranjament de tot soiul.

Imprumutăm decorațiuni, catafalc, dric funebru în ori-ce alte obiecte necesare la o înmormântare.

Sprigimul marelui public. Csutak Károly és fia. Il cer cu profundă stimă.

Fabrică de casse de bani și tresore a lui
GELLÉRI ÉS SCHULLER
Budapest, VII., Dob-u. 63.

Se fabrică: casse de bani scutite de foc și spargeri pice de bani pentru biserici, dulapuri (scrine) pentru biblioteci și păstrarea documentelor, pentru matriculanți, odăi și scrine cu pereți îmbrăcați în oțel.
Mare magazin permanent.
Catalog gratis și franco.

Incunoștințare.

Aduc respectuos la cunoștința onoratului public, că în Arad, strada Boczkó nr. 5 în 11 Octombrie am deschis sărbătorește

hotelul la „Vulturul Negru“

edificat în stil modern cu 21 camere cu gust arangiate, și vor sta la dispoziția onoratului public.

Spre orientare im iau voia să comunic, că la mine se va găsi zilnic bere proaspătă de KÖBÁNYA. În toată Vinerea zămă de pește, în toată Sâmbăta gustare proaspătă de porc, cină admirabilă și beuturi escelente. — Camerele sunt iluminate cu electricitate și se pot căpta cu unpreț dela 1-60 cor. în sus.

Im iau permisia să mai amintesc, că mă voi strădui din toate puterile, ca oaspeții mei să fie pe deplin mulțumiți, deci rog să mă și sprijinească.

Cu deosebire stimă

IGNATIE PAȘCA,
hoteller și ospătar.

→ Tramvaiul circulă până înaintea hotelului meu. ←

CINE E BOLNAV!

La moment alină și necondiționat vindecă tuse, respirație grea și durere de cap

SIRUPUL DE MUNTE PENTRU PIEPT
a farmacistului BALLA

recomandat de medici și care face cel mai bun efect. La moment împiedică tuse convulsivă, tuse măgărească, durere de piept, greața respirației, astma, trocnă, febrintea și regușală. Sirupul de munte pentru piept a lui BALLA descris mai sus se găsește în circulație în două forme. Numai pentru cei în etate și pentru copii de 12 ani în sus. Zilnic de 4 linguri. La copii de 12 ani în sus tot așa. Prețul 2 coroane. Numai pentru copii de 12 ani în jos. Zilnic 4-5 lingurițe. Prețul 1-20 cor. îndrumări de trebuință alăturăm. —2

Se poate căpăta numai la pregătitorul:

Farmacia BALLA SÁNDOR, H.-M.-Vásárhely, Fő-tér.

COMANDE PRIN POȘTE pentru expediție și ladă se computează 40 fil. comandă mai mare de 6 coroane pachetarea gratuită și pachetul se expediază scutit de cheltuielă în caz de trimitere înainte a sumei.

Első szegedi len-áru damast és műszövőde

Csecs Mihály
SZEGED, Tisza Lajos-körút 33.

Recomandă produsele sale proprii de in și damast, precum: covoare, ștergere, fugare milieu și toate cele trebuincioase pentru pat. Tot așa haine pentru mireasă, precum lucruri de ajur după plac.

Prețuri moderate, serviciu prompt.

— La rugare prin epistolă mă presint personal. —

Fabrica de cuptoare din Meidinger a lui
KOCH JENŐ
Budapest, V., Báthory-utcza 9.

Primește aranjamente pentru încălzirea cu aer a castelelor, caselor de familie, bisericilor, teatre, hoteluri etc

Telefon 8-69.

Telefon 8-69.

Catalog despre cuptoare Meidinger la dorință trimis gratuit.

Planuri pentru aranjamente de încălzire din centru se fac gratuit.

Pentru păstrarea și îngrijirea feței de femeie cea mai bună și în tot locul cea mai plăcută alifă

de alifă renumită „**CORNELIA**“.

Această alifă e cel mai bun medicament contra pistruiilor de pe față și mâni contra petelor de piele, cărsăturilor etc. e și nestrăicțios amalgament curat.

Prețul: Un borcean mic cu îndrumări cu tot 1 Cor. Un borcean mare cu îndrumări . . . 2

Sapunul Cornelia bucata 1 Cor.

Se poate căpăta la pregătitorul:

Farmacia la „Coroana“ a lui LESZKOVÁCZ MILETA, Ó-Verbász.

Magazin principal în Budapesta: Farmacia (Bácska) Török József, Budapesta, str. Király nr. 12

La trimiterea înainte a prețului pentru comandă de peste șese coroane, cele procurate le expediez fără nici o altă cheltuielă de poștă.

Epistoalele să fie în limba maghiară, germană și sârbească.

PREMIATĂ CU PRIMUL PREMIU LA EXPOZIȚIA MILLENARĂ DIN BUDAPESTA ÎN 1896.

Fabrică de ceasuri de turn și turnătorie de clopote

G. P. PANTELIC in SEMLIN (ZIMONY)

FIRMA FONDATĂ ÎN 1854.

FIRMA FONDATĂ ÎN 1854

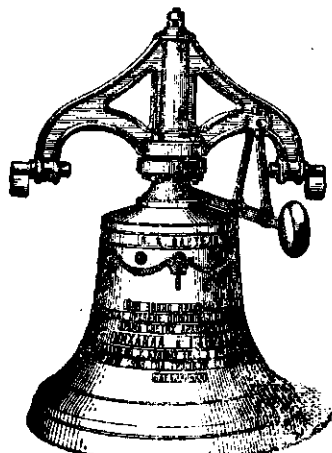
Face ceasuri de turn după felul cel mai nou, propriu de construcție, cu pendulă liberă, cu sirmă.

Toarnă clopote noi, face smălțuri și scântoare de fier, la clopote vechi pentru ale acorda armonice, face adnexe de clopot de fier.

Garantează execuție precisă.

Bisericilor și comunelor sărace li să dă în rate de mai mulți ani.

Am cercetat expoziția universală din Paris din 1900 cu scop de studiu.

Nou atelier de modă pentru pălării de dame!

Am onoare a aduce la cunoștința P. T. public. că am deschis

atelier de modă pentru pălării de dame în Arad, strada Deák Ferencz Nr. 2 (casa lui Sebesy), care va corespunde timpului și gustului modern și tuturor pretenziunilor de azi.

In magazinul atelierului meu, se păstrează în permanent cele mai frumoase modele esite dela firmele cele mai distinse. — Asortiment mare de pălării de doliu. — Străformări și alte lucruri aparținătoare acestei specialități, se execută punctual și cu prețuri moderate.

Comandele din provincă le execut cu cea mai mare promptitudine.

Se roagă de partinire:

AMTMANN ANNA
ARAD, strada Deák Ferencz nr. 2.

Vițe nobilitate
Ca în anii trecuți, așa și acum au fost

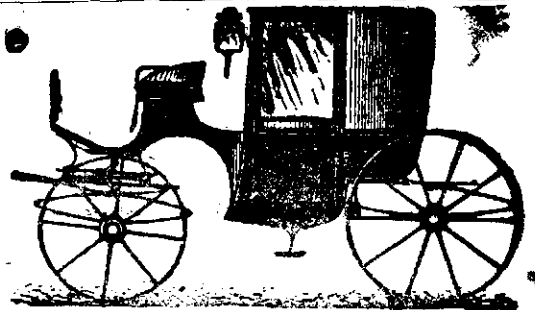
Prima pepinerie cu vițe nobilitate de pe Târnava

Proprietar FR. CASPARI, Mediaș 19 Ardeal

Singură în toată Ungaria, care au liferat mușterilor vițe nobilitate sănătoase, diferite sorturi nobilitate. Și în viitor numai exclusiv la această școală de vițicultură se capătă cele mai bune vițe de diferite sorturi nobilitate pentru Vin, Vin-Dessert și Extra sorturi de vin de masă. Proprietarii de vii au avut rezultate minunate cu sădirea de astfel de vițe.

La cerere se trimite catalog ilustrat, franco și gratis, cu multe scrisori de mulțumire și recunoștință.

● In mai multe expoziții premiat cu primele premii. ●

Nrul telef. 439.

Prima fabrică de căruțe de pe câmpie

Ij. Hodács János

SZEGED Strada Kistisza nr. 4. (Urmarea străzii Maros)

Magazin mare permanent din diferite caruțe noi domnești.

Se pot căpăta pe lângă prețuri foarte avantajoase

căruțe folosite, în schimb (phaltone cu acoperiș și fără acoperiș, sănii, etc. etc.)

Catalog ilustrat în cinste și fără porto.

Crema Aphrodite

nesticăcioasă și fără unsoare vindecă în câteva zile cu siguranță piștrul, cosurile, roseata mânelor și obrazului, arăura de soare, și face pielea netedă ca catifeană. Acest medicament recomandat de toți medicii, vindecă mai sigur decât orice alifie opăreala, căci nu produce coșuri (comedo).

Săpunul de Aphrodite

face fața fragedă, plăcută și tânără; femeile mai în vârstă încă îl întrebuințează împreună cu crema, pentru că întinereste.

Un borcan de Crema Aphrodite 1 cor., un borcan mare 2 cor., un borcănăș de probă 70 de bani. — Săpunul de crema Aphrodite 1 coroană. — Pudră (în 3 culori) cu sau fără grăsime 1 coroană, cutie mare 2 coroane.

Spiritul pentru păr AL LUI BASCH e medicament sigur contra căderii părului și mătreții; costă 2 cor., o sticlă de probă 1 cor.

Syr nervinus

comp. e cel mai bun mijloc contra tuturor boalelor de nervi: contra durerii de cap neuragice, slăbiciunii de nervi, oboselii, insomniei etc.; contra boalelor de sânge și de oase: a anemiei, clorosei, rachitismului (boala englezească) etc.; contra boalelor de inimă și serofulozei.

E probat de foarte bun la reconvalescență.

O sticlă 2 coroană.

Antisutin Basch e foarte probat contra asudării mânilor și picioarelor. O sticlă 1 coroană.

Esența gastrală a lui Basch e leac sigur contra lipsei de apetit, contra durerii de stomach, contra coliciei, întrebuințată împreună cu praful lui Basch înceată durerii, întărește stomachul, conținește răgăială; e bun după mâncare ori bă tură multă. La boala mai îndelun ată să poată folosi pilulele curățitoare de sânge ale lui Basch.

1 sticlă de esență 1-20 cor., 1 sticlă mare 3 cor., 1 cutie de praf 1 cor., — 1 cutie de pilule 1 cor., 7 cutie 6 cor.

Sirupul de sulfoquaiacol al lui Basch, singurul ajută la tuse, regușeală, la boalele de piept și de plămâni, contra tusei măgărești, la junghiu în coaste, la năuf etc. Acest sirup face să crească greutatea trupului, vindecă tusea, scuipatul și asudarea de noapte. Pe lângă sirup ajută foarte mult **CEAIUL DE PIEPT ALUI BASCH**.

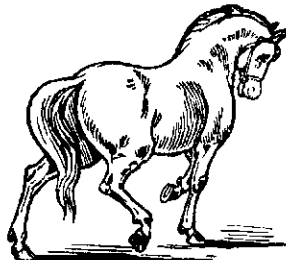
1 sticlă de sirup 2 cor. Mai mult de 4 sticle se trimet franco. 1 cutie de ceaiu 1 cor., 1/2 de cutie 50 fil.

Spiritul lui Basch contra reumatismului și podagrei e indispensabil economicilor, pădurarilor, turistilor etc. după e încordare prea mare; el vindecă foarte repede junghiturile din mâni și din picioare, dureria de mijloc, umfăturile etc.

1 sticlă 1 coroană, 1 sticlă mare 2 coroane.

Praful de vițe

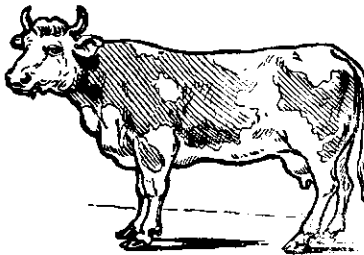
al farmacistului Basch e de recomandat tuturor economicilor pentru tusea și umfăturile ghindurilor la cai; la vițe cornute, porci și oi pentru curățire și poftă de mâncare. Întărește, ajută mistuirea și împiedecă să se umfie. Vaci e dau lapte mai bun și mai mult după el.

1 cutie 70 fileri; 11 cutii 7 coroane, franco.

Restituțions-fluidul lui Basch e bun la boi, cai și vaci contra podagrei, umfăturii vinelor, umfăturilor etc. E de recomandat să se fe vacii și boii după muncă multă cu acest fluid vestit, căci astfel își recăștiga prețurile și devin sprinteni.

1 sticlă 2 coroane, sticlă de probă 1 coroană.

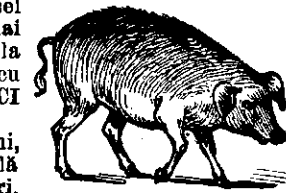
Prav de vaci

face să crească pofta de mâncare și curăță sângele. E deschis să dea vaca lapte albastru ori cu sânge, nici în să umfă vaca. E de lipsă la schimbare de nutreț. 1 cutie 1 cor.; 1/2 de cutie 60 bani. La cumpărători mai mari rabat.

Praful de porci

e cel mai bun de îngrășat porci, până la 250 de chile. Acesta împreună cu **PICĂTURILE PENTRU PORCI** alui Basch îi păzesc de boale.

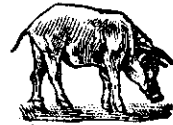
1 cutie de praf 70 de bani, 11 cutii 7 cor. franco. — 1 sticlă de picătură de porci 70 fileri, 12 sticle 6 cor. franco; 50 de sticle 20 coroane.

Toste preparatele au marea ingerului.

Comandele de peste 6 cor. le trimete franco:

farmacistul **Basch Ernő** az agyalhoz
NAGYBECSKEREK, GABNA-TÉR.

Nainte de folosintă.

Dupa folo int

Nu mai este boală de porci

dacă vei comanda vestitul praful de nutreț

din Seghedin.

Promovează apetitul porcilor, le curăță mâșele, prin capătă sânge proaspăt și curat, promovează de tot îngrășatul, după folosință porcii nu se mai îmbolnăvesc.

PREȚUL unei cutii 50 fil. și 1 cor. La comande mai mari mai ieftin. Revanzătorii au scăzământ la preț.

Se poate procura exclusiv la

Zenke Zoltán, Szeged.

Raderea de prisos!

Cine voește se economisescă banii, cine voește se cruțe timpul, cine nu voește se fie espus la vre-o boală de piele, acela se rade

cu „RASOL“

sănătos! plăcut! ieftin!

Un kilogram cu care se poate rade de 30 de ori, 2-40 Cor. In provincie 3. Cor. plătindu-se înainte, se trimite gratuit. Cu mandat postal mai scump cu 20 fil. Pregătește și trimite

„RASOL“ Vegyiipar Vállalat
Budapest, VI. ker., Váci-körút 55.

Arad, Farmacia G. Földes Kelemen.

— Vanzătorilor dá concessiune. —

Cel mai bun mijloc pentru stărpirea părului

„LASOLIN“

foarte recomandat damelor,

Prețul unui borcan 2 Cor. In provincie 3. Cor., pe lângă trimiterea sumei, franco cu mandat postal e mai scump cu 20 fil. Unii o o o o cul pregătitor o o o o

„RASOL“ Vegyiipar Vállalat
Budapest, VI. ker., Váci-körút 55.

Magazin: Farm. Török József, Király-u. 12
Arad, Farmacia G. Földes Kelemen.

CIMBALMĂ

se poate căpăta în rate și pe lângă prețuri moderate, trimițând cataloge mari ilustrate. — Numai la mine se poate căpăta Școala de cimbalnă, după care poate învăța foarte ușor ori și cine și fără profesor. Partea I-a 4 cor., a II-a 3 cor. 60 fil., a III-a 3 cor. 60 fil. După trimiterea banilor espedez gratuit.

VARGA PÁL
fabricant de cimbalnă și de muzice

M a k 6 (casa proprie).